

Dalja formalizacija rada Regionalnog foruma

Uvod

Savet za inkluzivno upravljanje (CIG) održao je 19. aprila 2015. godine u Novom Pazaru, sesiju Regionalnog foruma, na kojoj su prisustvovali članovi Foruma iz 6 opština¹.

Ovaj okrugli sto, nadovezao se na prethodnu sednicu Foruma koja je održana u Sjenici krajem decembra 2014. godine, i koja je bila posvećena raspravi o mogućoj daljoj formalizaciji rada Regionalnog foruma, kao i definisanju tema kojima će se Forum baviti u sledećem periodu. Takođe, prisutnim članovima Foruma su ponovo predstavljeni predlozi međuopštinskih projekata sa sednice u Sjenici.

Okrugli sto je deo inicijative koju je podržala Fondacija za otvoreno društvo.

Ovaj izveštaj nudi kratak pregled diskusija koje su vođene za okruglim stolom. Da bi se podstakao otvoreni razgovor, sastanak je održan pod Chatham House pravilom, te navodi izlaganja nisu pripisani određenim govornicima. Saradnik CIG-a u Srbiji, Igor Novaković, pripremio ovaj izveštaj, i CIG snosi odgovornost za njegov sadržaj.

Međuopštinski projekti i teme za budući rad Foruma

Saradnik CIG-a u Srbiji, Igor Novaković, je predstavio predloge međuopštinskih projekata sa prethodne sesije u Sjenici. Prisutni su ponovo glasali oko predloga projekata i rezultati su dati u **aneksu u okviru ovog izveštaja**. Zaključeno je da će Forum pokušati da u budućem periodu oformi, ukoliko je to moguće, jedan ili dva projektna tima, koji će biti zaduženi sa pisanjem konkretnih projekata. Jedna od učesnica Foruma je naglasila da je EU Progres program raspisao novi konkurs, te da je to ono čime bi opštine trebale da se bave.

Jedan od učesnika iz Novog Pazara je naveo da postoji nekoliko projekata koji su već započeti i kojima bi trebali da se priključe svi. Naveo je primer novootvorenog Centra za razvoj poljoprivrede i sela za koji je donaciju dala Vlada Češke Republike. On je pozvao sve učesnike Foruma, i posebno sve susedne opštine, nezavisno od toga da li dolaze iz regiona ili ne, da se priključe finansiranju i korišćenju usluga ove institucije, u okviru koje je i najmodernija laboratorija za utvrđivanje kvaliteta mleka. Kroz finansiranje sve opštine bi dobile znatno jeftinije usluge i mogućnost za dalje unapređenje poljoprivrede kao ekonomske grane. Kako je

¹ Opštine Nova Varoš, Prijepolje, Priboj, Sjenica, Tutin i grad Novi Pazar. Nisu bili prisutni predstavnici opština Raška i Ivanjica.

učesnik naveo, ovo bi sigurno i dalo podsticaja za druge međuopštinske projekte. Isti učesnik je predstavio i drugi projekat koji je komplementaran ovom prvom, a to je zajedničko angažovanje sa Ministarstvom poljoprivrede na povećanju stočnog fonda, s kojim bi region mogao da bude konkurentan na domaćem, ali i na stranim tržištima, pogotovo kod zemalja sa pretežno islamskim stanovništvom.

Što se tiče tema za budući rad, učesnici su najviše interesovanja pokazali za manjinske politike u Srbiji i proces pretprijetnih pregovora EU u okviru poglavlja 23. Kako će pregovarački tim u sledećem periodu predstaviti prve nacрте Akcionog plana za nacionalne manjine, neki od učesnika su se založili za aktivno učešće Foruma u ovom pogledu.

Učesnik iz Novog Pazara je takođe naveo da je jedna od partija koja dolazi iz regiona nedavno pokrenula novu inicijativu u vezi sa položajem manjina u Srbiji i pozvao Forum da raspravlja o ovom dokumentu, pošto bi moglo biti korisno za razgovore oko poglavlja 23.

Više učesnika se saglasilo da bi Forum trebao da bude mesto okupljanja za opštine i da omogući koordinaciju oko zajedničkog pristupa Beogradu, a na teme od zajedničkog interesa. U tom smislu učešće u radu oko poglavlja 23 je od velikog značaja, i više učesnika je smatralo da bi Forum trebao da bude mesto sa kojeg će se čuti i zajednički glas ljudi iz Regiona. Nekoliko učesnika je iznelo stav da bi o tome trebalo direktno da se razgovara sa pregovaračkim timom i šefom tima u Beogradu, i da bi jedna od budućih sesija Foruma upravo i trebala biti organizovana tamo. Drugi učesnik iz Novog Pazara je predložio da se održi jedna manja sesija kao priprema za susret u Beogradu.

Učesnica Foruma se nadovezala na ovu inicijativu, smatrajući i da je vreme da članovi Foruma urade samostalni korak u ovom smeru. Posle kraće rasprave, dogovoreno je da se održi tzv. mala sesija Foruma, koju će u Sjenici organizovati četiri nevladine organizacije iz Regiona: Urban IN, Forum 10, DamaD i Sandžačka inicijativa za ljudska prava, uz podršku predsednika opštine koji je takođe član Regionalnog foruma. Na ovoj sednici će se razmotriti strategija nastupa prema pregovaračkom timu, i definisana ključna pitanja oko kojih će se voditi rasprava u Beogradu, na sednici Foruma koju će tokom leta organizovati CIG.

Što se tiče drugih potencijalnih tema, nekoliko članova Foruma je istaklo sledeće teme koje bi mogle biti interesantne:

- Prenos iskustava iz Hrvatske. Jedna od članica Foruma je predložila da se uz pomoć hrvatske ambasade organizuje poseta Zagrebu, Istri i Osijeku, gde bi posetili nacionalne savete Italijana i Srba, i gde bi se videla njihova rešenja za manjinsko pitanje. Istra je pogotovo dragocena kao prostor na kojem su međunacionalne tenzije izrazito na niskom nivou. Treći deo bi bila poseta Osijeku, odnosno njihovom lokalnom biznis inkubatoru i Ekonomskom fakultetu gde bi se mogla steći korisni kontakti za prenos iskustava u Region.
- Jedan od učesnika sa zapada Regiona je predložio da se razmisli oko pitanja vezana za poljoprivredu i ekologiju. Naročito je istakao da treba razgovarati oko ekologije, pošto će za reforme biti potrebno oko 11 milijardi evra kako bi Republika Srbija prilagodila standardima EU, što je ogroman novac. S tim u vezi, spomenuto je i pitanje centralne

deponije kao preko potrebnog projekta Nove Varoši, Sjenice, Prijepolja i Priboja, koji je u zastoju.

- Jedan od učesnika je predložio da se kao tema razmotre politike prema mladima u regionu, pre svega oko obrazovanja, pošto je to ključ za uravnoteženi razvoj, veće zapošljavanje, jačanje ekonomske situacije i sigurno doprinos smirivanju tenzija. Na ovaj predlog se nadovezalo nekoliko drugih učesnika, predlažući da bi Forum svojim primerom trebao da se orijentiše ka mladima, uključivanjem nevladinih organizacija koje čine mladi. Možda čak i da se pokrenu sesija Foruma isključivo omladinskih nevladinih organizacija.
- Nekoliko učesnika Foruma je predložilo da se Forum iskoristi kao platforma za pokretanje inicijative za uključivanje Novog Pazara i Tutina u prekograničnu saradnju Srbije i Bosne i Hercegovine. U tom smislu potrebno je i pokrenuti inicijativu za ukidanje Vladine Uredbe iz 1990. godine kojom je izvršena i podela okruga.
- Jedna od učesnica Foruma iz Novog Pazara je predložila da bi Forum trebao da se bavi i pitanjima ljudskih prava koja nisu nužno vezana za prava nacionalnih manjina. Kao primer je navela pitanje zdravstvene zaštite u Regionu i problema sa kojima se građani suočavaju.
- Dve članice Foruma su izrazile stav da bi Forum trebao više da raspravlja o temi zaštite istorijskih spomenika u Regionu.
- Takođe, izražena je inicijativa da se u okviru Foruma formira radna grupa za koordinaciju kontakata sa donatorima.

Formalizacija rada Foruma

Više članova Regionalnog foruma je pokrenulo inicijativu da se Forum institucionalizuje i registruje. Odnosno, kako je to naveo jedan od članova Foruma koji je aktivan u Bošnjačkom nacionalnom savetu, predložio je da Forum dobije status pravnog lica, i da bude neka vrsta krovne organizacije gde bi se učlanjivale druge organizacije i pojedinci. Isti učesnik je predložio da CIG zadrži svoj status, kao organizator sesija.

Međutim, čuli su se i glasovi da je u postojećem formatu praktično nije moguće da se registruje jer je samo jedna osoba moguća da bude titular odnosno zastupnik udruženja, što može da predstavlja pogodan teren za zloupotrebe.

Članica Foruma je izrazila stav da pre bilo kakve formalne formalizacije rada, da bi Forum trebao da više izađe u medije sa rezultatima svog rada putem slanja saopštenja za medije, zaključaka i izveštaja sa sesija Foruma. Takođe, medije bi trebalo informisati o tome šta Forum predstavlja. Takođe, izneto je mišljenje da je možda moguće da sve članice potpišu memorandum o saradnji.

Zaključci i preporuke

Učesnici rada na ovoj sesiji Regionalnog foruma su predložili sledeće zaključke i preporuke:

- Da se drži tzv. mala sesija Foruma tokom maja 2015. godine, u Sjenici koju će organizovati četiri nevladine organizacije iz Regiona: Urban IN, Forum 10, DamaD i Sandžačka inicijativa za ljudska prava, uz podršku predsednika opštine. Cilj sesije je priprema tema za razgovore na velikoj sesiji koja će biti održana krajem juna ili početkom jula 2015. godine u Beogradu.
- Zaključeno je da potrebno da se donese Poslovnik o radu Foruma, i CIG je zadužen da pošalje predlog tog dokumenta, koji bi bio usvojen na sledećoj sednici.
- Zaključeno je da je potrebno da se uspostavi praksa slanja izveštaja sa skupova medijima, kao i da se mediji informišu šta je Regionalni forum.

LISTA UČESNIKA

Članovi Foruma

Sead Biberović, direktor, NVO Urban IN, Novi Pazar

Zora Čelović, direktor, NVO Ženska inicijativa, Priboj

Aida Ćorović, narodna poslanica, Demokratska stranka

Mirsad Duran, direktor, NVO Nova Vizija, Prijepolje

Muhedin Fijuljanin, potpredsednik Bošnjačkog nacionalnog saveta

Semiha Kačar, direktorka, Sandžački odbor za zaštitu ljudskih prava i sloboda, Novi Pazar

Hazbo Mujović, predsednik Opštine Sjenica, Stranka demokratske akcije Sandžaka

Slađana Novosel, novinar, Danas

Zibija Šarenkapić, direktor, NVO Kulturni centar Damad, Novi Pazar

Ahmedin Škrijelj, sekretar Bošnjačkog nacionalnog saveta

Teo Taraniš, Forum 10, Novi Pazar

Sulejman Ugljanin, narodni poslanik, predsednik Stranke demokratske akcije Sandžaka i predsednik Bošnjačkog nacionalnog saveta

Almir Vučelj, saradnik na projektima, resursni centar Novi Pazar, Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju

Savet za inkluzivno upravljanje i Fondacija za otvoreno društvo

Shpetim Gashi, potpredsednik, Savet za inkluzivno upravljanje

Alex Roinishvili Grigorev, predsednik, Savet za inkluzivno upravljanje

Dragan Kremer, koordinator medijskog programa, Fondacija za otvoreno društvo

Igor Novaković, predstavnik u Srbiji, Savet za inkluzivno upravljanje

Aleksandra Šanjević, programski koordinator, Fondacija za otvoreno društvo

SPISAK PREDLOŽENIH PROJEKATA KOJI SU DOBILI NAJVIŠE GLASOVA - Sjenica 16.decembar 2014. godine, REGIONALNI FORUM		
Broj		Br. glas.
1	Regionalna kulturna baština - mapa kulturne baštine Sandžaka/Jugozapadne Srbije	5
2	Zapošljavanje mladih	5
3	Stvaranje zajedničkih timova za pisanje projekata za pretpristupne fondove EU/ Podizanje kapaciteta za bolje iskorišćavanje EU fondova/ Stvaranje regionalnog projektnog biroa	3
4	Regionalna sanitarna deponija za opštine Priboj, Prijepolje, Sjenica i Nova Varoš (podrška iz IPA 2 fondova)/ Nastavak izgradnje sanitarne deponije za opštine Priboj, Prijepolje, Sjenica i Nova Varoš/ Regionalne deponije i regionalni centri za prečišćavanje otpadnih voda	3
5	Saradnja opština po pitanju zajedničkog rada na decentralizaciji institucija i zajedničkom nastupu prema Beogradu	3
6	Uspostavljanje saradnje sa BiH i CG u vezi sa IPA projektima/ Obraćanje delegaciji EU sa ciljem uključivanja Novog Pazara i Tutina u projekte Srbija-BiH	3
7	Mapiranje turističkog potencijala u 6 opština sa ciljem stvaranja bolje turističke ponude regiona/ Saradnja u oblasti turizma i promocija kulturno istorijskog nasleđa/ Zajednička turistička promocija i ponuda koja će obuhvatiti promociju prirodnih lepota, kao i bogatstvo kulturno istorijske baštine/ Program razvoja turizma u Regionu - turistička ponuda regiona (sve opštine)/ Unapređenje turističke ponude Sandžaka/Jugozapadne Srbije/ Saradnja opština u razvoju opštinskog turizma/ Izrada promo spotova i publikacija, i njihovo emitovanje na medijima i podela na međunarodnim sajmovima/ Zajednički projekti u oblasti turizma i iz oblasti kulture - stvaranje zajedničke mreže pružaoca usluga	3
7	Formiranje programa stipendiranja studenata regiona u cilju podizanja kapaciteta ljudskih resursa u regionu	2
8	Izgradnja ljudskog kapitala kroz razmenu znanja i iskustava na međuopštinskom nivou	2
9	Prenos iskustava i znanja oko evropskih projekata - saradnja opština regiona sa gradom Osijekom - Ekonomski fakultet i Biznis inkubator	2
10	Organizovati međuopštinsku mrežu (lokalne samouprave, NVO, poslovni sektor) za razmenu informacija i zajednički nastup u skladu sa potrebama prema Vladi (ukoliko su potrebne obuke, informacije, saveti i drugo)	2
11	Uključivanje predstavnika NVO u skupštinska radna tela	2
12	Razvoj i promocija turizma opština Priboj, Prijepolje, Nova Varoš i Sjenica	2
13	Turističko - kulturni projekat Putevima baštine Sandžaka	2
14	Sport kao put zajedništva - program razvoja sportskog turizma - zimskog - Golija, Zlatar, Sjenica; letnjeg- Uvačka jezera, kajak, limska i ibarska regata, paraglajding	2
15	Obnavljanje i povećanje stočnog fonda - uz pomoć ministarstva poljoprivrede	2
16	Zaštita geografskog porekla proizvoda Peštarsko - Limske oblasti i zajednička ponuda i promocija zdrave hrane	2
17	Dijaspora kao potencijalni investitor	2